

Kraków, 16.08..2017 r.

Prof. dr hab. inż. Kazimierz Furtak
Instytut L-16
Wydział Inżynierii Lądowej PK

Recenzja
pracy doktorskiej mgr inż. Bartosza Piątka
pod tytułem: Nowa technologia wzmacniania konstrukcji betonowych naprężanymi taśmami
CFRP

1. Podstawy opracowania

Podstawę formalną opracowania recenzji stanowi pismo Prodziekana ds. Nauki i Rozwoju Wydziału Budownictwa, Inżynierii Środowiska i Architektury Politechniki Rzeszowskiej dr hab. inż. Bartosza Millera, Prof. PRz; pismo z dnia 19 lipca 2017 r.
Podstawę merytoryczną stanowi dostarczona praca doktorska.

2. Charakterystyka pracy

Opiniowana praca doktorska liczy w sumie 347 stron. Zawiera 324 rysunki (nie licząc rysunków w Załącznikach), 76 tablic oraz 29 numerowanych wzorów. Zestawienie bibliograficzne zawiera 193 pozycje. Praca składa się z 9 rozdziałów, dwóch załączników oraz streszczenia w języku polskim i angielskim.

Układ pracy jest typowy. Można w niej wyróżnić – poza Wstępem i Podsumowaniem – trzy części. Pierwsza z nich – obejmująca rozdziały 2 i 3 – dotyczy przeglądu literatury z zakresu wzmacniania elementów żelbetowych sprężonymi taśmami z włóknami węglowymi. W rozdziale drugim omówiono zagadnienia technologiczne związane ze wzmacnianiem, natomiast w rozdziale trzecim szczegółowo omówiono czynniki, które wpływają na efektywność wzmacniania. Najważniejszym poziomem odniesienia była technologia NPS .

Część druga obejmuje rozdziały czwarty, piąty i szósty. W części tej omówiono najistotniejsze zagadnienia związane z projektowaniem i badaniem systemu sprężania taśm oraz jego efektów w zakresie oceny pracy wzmacnianych elementów. W rozdziale czwartym omówiono zagadnienia związane z zakotwieniem taśm i urządzeniami do ich naciągu. Rozdział piąty jest poświęcony badaniom nowego zakotwienia taśm, które jest istotnym elementem osiągnięć Autora.

Rozdział szósty stanowi pomost między drugą i trzecią częścią pracy. Podano w nim procedury do obliczania wzmocnienia. Trzecia część pracy obejmuje rozdziały siódmy i ósmy. W rozdziale siódmym przeprowadzono analizę efektywności wzmocnienia. Uwzględniono przy tym różne parametry. W rozdziale ósmym omówiono badania wdrożeniowe całego nowego systemu.

Opiniowana praca ma charakter przede wszystkim doświadczalny. Zasadnicza część pracy jest związana z badaniami doświadczalnymi przeprowadzonymi w laboratorium i na obiektach rzeczywistych w terenie oraz ich metodyką. Przeprowadzono także porównanie uzyskanych wyników badań doświadczalnych z wynikami obliczeń teoretycznych z wykorzystaniem współautorskiego programu komputerowego.

3. Ocena merytoryczna pracy

3.1. Ocena doboru tematu pracy

Praca dotyczy ważnych zagadnień praktycznych związanych bezpośrednio ze wzmocnianiem elementów żelbetowych za pomocą sprężonych taśm kompozytowych z włóknami węglowymi. Jej tytuł jest wprawdzie ogólny, ale jest ona adresowana jawnie do obiektów mostowych. Zagadnienia te są mniej ważne z teoretycznego, ale bardzo ważne z praktycznego punktu widzenia. Jest to współczesna tendencja, według której akcentuje się możliwości wykonywania doktoratów praktycznych.

Temat jest jak najbardziej aktualny. Efektywność wykorzystania własności mechanicznych taśm z włókien węglowych jest przedmiotem współczesnych badań w wielu ośrodkach badawczych na świecie, a badania Autora w ten trend się jak najbardziej wpisują. Wynika to z zalet zastosowania przedmiotowych taśm do wzmocnienia konstrukcji żelbetowych, a szczególnie obiektów mostowych. Podjęcie tematyki uzasadnia dodatkowo potencjalna liczba obiektów, które mogłyby być wzmocnione, z zastosowaniem omawianej w pracy technologii.

Złożoność zagadnień związanych ze wzmocnianiem obiektów za pomocą sprężonych taśm kompozytowych z włóknami węglowymi wymaga dalszych badań, ale opiniowana praca stanowi ważny element rozwoju tej technologii. Istotne jest przy tym zastosowanie zaproponowanych rozwiązań do wzmocnienia konkretnego obiektu.

Tytuł pracy jest ogólny – dotyczy konstrukcji żelbetowych w ogóle. Treść pracy – a szczególnie ta część, która stanowi rozwiązanie postawionych problemów – dotyczy obiektów mostowych. Również teza pracy odnosi się do obiektów mostowych „... stosowania systemu w warunkach in situ, tj. na rzeczywistych obiektach mostowych”. Nie znalazłem uzasadnienia dla rozszerzenia tematu pracy poza jej treść. Poza przeglądem literatury (dotychczasowe rozwiązania) w zasadzie wszystko dotyczy obiektów mostowych.

3.2. Teza pracy

W pracy sformułowano jedną tezę, która składa się z trzech części. Zawiera ważne sformułowania, które znamionują wagę rozwiązywanych w pracy zagadnień. Teza ta odbiega swoim charakterem od klasycznej (tradycyjnej) tezy pracy doktorskiej. Biorąc pod uwagę postawione cele i zadania do rozwiązania, a przede wszystkim charakter pracy i jej realizację w ramach i na bazie programu POIG tezy mogłoby nie być. Teza ta jest podana w rozdziale pierwszym (punkt 1.3).

Sama teza w tej pracy nie jest najistotniejsza. Ważne jest, że postawione cele naukowe zostały zrealizowane, a osiągnięte efekty są ważne także dla praktyki inżynierskiej oraz stanowią inspirację i wskazują dalsze kierunki badań. Dlatego szczegółowe odnoszenie się do treści tezy pracy nie jest potrzebne. Należy jednak stwierdzić, że jej sformułowanie na początku pracy nadaje w sposób jednoznaczny kierunek poszukiwania rozwiązań analizowanych zagadnień.

3.3. Najważniejsze elementy wartości pracy

Najważniejsze elementy wartości opiniowanej pracy to:

- a) Współdziałal w opracowaniu nowego systemu zakotwień taśm kompozytowych z włóknami węglowymi.
- b) Współdziałal w opracowaniu nowego systemu sprężania taśm kompozytowych z włóknami węglowymi.
- c) Kompleksowe rozpatrywanie zagadnienia wzmocnienia sprężonymi taśmami kompozytowymi belek żelbetowych.
- d) Pozytywna weryfikacja systemu zakotwienia i sprężania taśm w warunkach laboratoryjnych.
- e) Pozytywna weryfikacja systemu zakotwienia i sprężania taśm na obiekcie rzeczywistym.
- f) Ocena liczbowo wyrażonego wpływu różnych czynników na efektywność sprężania; chociaż powinno być zaznaczone, że dane te dotyczą badanych elementów. Ze względu na wpływ efektu skali dane te mogą nie być ważne dla wszystkich przypadków.
- g) Współdziałal w opracowaniu programu do obliczania nośności i ugięć oraz oceny stanu zarysowania belek żelbetowych wzmocnionych sprężonymi taśmami.

3.4. Badania doświadczalne

Przeprowadzone badania doświadczalne zostały zaprogramowane dla realizacji celu i zakresu pracy oraz postawionej tezy. Na wysoką ocenę zasługuje szczegółowa ich dokumentacja w pracy. Taką samą pozytywną uwagę można wypowiedzieć do prezentacji wyników badań. Jest ona przejrzysta, a wyniki mogą być wykorzystane w dalszych pracach Doktoranta oraz przez innych

badaczy. Biorąc pod uwagę, że badania terenowe są czasochłonne i kosztochłonne, jest to ich cenna zaleta.

Badania doświadczalne przeprowadzone przez mgr inż. Bartosza Piątka zasługują na wysoką ocenę. Program badań został przygotowany z uwzględnieniem rozpoznania stanu wiedzy na temat wzmacniania konstrukcji żelbetowych za pomocą sprężonych taśm kompozytowych z włókien węglowych, a szczególnie w zakresie realizacji siły sprężającej i zakotwień.

Jeżeli wziąć pod uwagę cel i zakres pracy, to badania doświadczalne można uznać za wystarczające. W tym miejscu należy podkreślić, że są to badania czasochłonne i kosztochłonne. Ich przeprowadzenie nie byłoby możliwe, gdyby nie finansowanie tematu realizowanego w ramach POIG. Ale to oceniam pozytywnie; praca naukowa służąca gospodarce jest finansowana w znacznej części funduszu przeznaczanego do realizacji tematów związanych z wspomaganie rozwoju gospodarczego.

Pewną trudność w ocenie pracy stanowi brak jednoznacznego wydzielenia szczegółowego zakresu rozwiązań, które są dziełem tylko i wyłącznie Autora. Podanie procentowego udziału w poszczególnych częściach realizacji programu nie pozwala na jednoznaczne ustalenie autorstwa, zwłaszcza udziału merytorycznego. Sytuację komplikuje fakt, że w realizacji tematu w ramach POIG uczestniczyły różne instytucje i wiele osób. Biorąc jednak pod uwagę wszystkie podane informacje oraz zakres badań, nie ma wątpliwości, że udział Autora pracy jest wystarczająco duży, aby go uznać przy ocenie pracy doktorskiej.

4. Uwagi krytyczne

4.1. Uwagi ogólne

Podczas czytania pracy – oprócz podanych w punkcie drugim – nasunęły się następujące uwagi natury ogólnej:

- a) Brak jest szczegółowych informacji na temat wymagań dotyczących wytrzymałości betonu i jakości otuliny na którą nakładana jest mieszanka klejowa i jak należy postępować, jeżeli warunek wytrzymałościowy betonu lub jakości otuliny nie jest spełniony.
- b) Na rysunku 3-4 i dalej w pracy rozpatrywany jest przypadek wyczerpana nośności belki bez wzmocnienia przez zmiążdżenie betonu. W belkach teowych (a takie najczęściej występują w mostach żelbetowych) zazwyczaj nie dochodzi do zmiążdżenia betonu. Z kolei można sobie wyobrazić przypadek, gdy w belce wzmocnionej przez sprężanie wyczerpanie nośności nie nastąpi przez zniszczenie wzmocnienia; chociaż byłby to przypadek nieracjonalny.

- c) „Literaturę” wziętą z Internetu należało zestawić oddzielnie lub w stopce (albo jako przypis); podobnie należało potraktować materiały firm komercyjnych.
- d) Czytając pracę czuje się niedosyt związany z brakiem porównania skuteczności sprzężenia tradycyjnego (kablami) i taśmami. Te dwa rodzaje mogą mieć oddzielne pola racjonalnego zastosowania. Takie porównanie ułatwiłoby szukanie takich obszarów. Jest to uwaga jak gdyby na marginesie, gdyż tytuł i zakres pracy obowiązku takiego porównania nie nakładał.
- e) Między innymi na stronie 65₉ i 73₂₀ jest podkreślone – i słusznie – znaczenie efektu skali, tymczasem w propozycja własnych ten efekt pominięto.
- f) Autor świadomie nie przeprowadził badania mieszanki klejowej chociaż stwierdził, że jest ważnym elementem systemu. Nie podał uzasadnienia dla pominięcia tych badań. Jest to tym bardziej ważne, że na stronie 109¹⁸ jest mowa o opracowaniu nowej mieszanki.

4.2. Uwagi szczegółowe

Oprócz uwag krytycznych ogólnych, podanych w punkcie 4.1, można wymienić następujące uwagi szczegółowe:

- a) Nie powinno się używać określenia „wytężenie” w odniesieniu do oceny stanu naprężenia. Lepiej używać sformułowania o stopniu wykorzystania wytrzymałości.
- b) Co oznacza stwierdzenie: bardziej plastyczna forma zniszczenia – 84₆.
- c) Brak powołania źródła, z którego wzięto wzór (6.10).
- d) Poprawne określenie to szerokość rysy, a nie szerokość rozwarcia rysy; taki zapis był stosowany w dawniejszych normach.
- e) W pracy brak szczegółowego komentarza dotyczącego zmiany wartości odkształcenia w początkowym okresie po sprzężeniu – rysunki 4-18 ÷ 4-20.
- f) W pracy nie ma informacji, czy brano pod uwagę, że przy dużej sile sprzężającej może dojść do zarysowania betonu na krawędzi belki przeciwległej do powierzchni, przy której znajduje się sprzężana taśma.
- g) Nie podano uzasadnienia dla przyjęcia granicznego odkształcenia taśmy według normy włoskiej CNR-DT 200/2004; strona 176₆.
- h) Dobór parametrów cyklu w badaniach zmęczeniowych był właściwy. Nie jest zaskoczeniem, że przy wartości współczynnika asymetrii cyklu 0,9 nie zaobserwowano istotnych zjawisk zmęczeniowych – to tylko komentarz..
- i) W tabelicy 7-1 powinno być podane odchylenie standardowe i wskaźnik zmienności, tym bardziej, że w tabelicy 7-2 parametry te są podane.
- j) Brak korelacji między danymi podanymi w tabelicy 7-5 a wykresami na rysunku 7-20. W tekście między rysunkiem 7-19 i tabelicą 7-5 jest napisane, że wymuszano siły wywołujące

moment zginający od 100 do 325 kNm. Tak też jest w tablicy 7-5. Na rysunku 7-20 na wykresach jest od 25 kNm do 425 kNm (dla belki 6). Różne wartości są podane w tablicach od 4-12 do 4-17.

- k) W próbie czteropunktowego zginania zazwyczaj ugięcia mierzy się również w przekrojach działających sił. W swoich badaniach Autor pominął te przekroje, a pomiary były wykonywane w odległości 0,60 m od środka rozpiętości. Nie ma też wyjaśnienia dlaczego przyjęto 0,60 m.
- l) Nie jest jednoznaczny podział faz pracy belki na: przed zarysowaniem, sprężysty i nośności granicznej. Niezarysowany też można zaliczyć do sprężystego, natomiast nośność graniczna jest konkretną liczbą, a nie zakresem.
- l) Autor często pisze o wpływie naprężenia w taśmach na efektywność wzmocnienia..
Rozumiejąc intencje myślowe Autora, trzeba jednak wziąć pod uwagę, że taką skuteczność uzyskamy zmniejszając wartość naprężenia, ale zwiększając w tym samym stopniu przekrój taśm. Oczywiście jest to rozwiązanie nieracjonalne z ekonomicznego punktu widzenia.

5. Ocena strony formalnej pracy

Praca jest napisana jasno i czytelnie. Układ pracy jest poprawny. Wszystkie zagadnienia Autor przedstawił w przystępny i prosty sposób. Nie ustrzegł się jednak powtarzania sformułowań, co nie wpłynęło znacząco na objętość pracy. Ilustracje graficzne są na bardzo dobrym poziomie. Autor właściwie podzielił tekst na część główną i Załączniki, co ułatwia czytelnikowi korzystanie z pracy.

W tekście występują pojedyncze błędy literowe, co w tak obszernej pracy można uznać za zrozumiałe, tym bardziej, że prace doktorskie nie podlegają sprawdzeniu przez zawodowych korektorów. Spis bibliograficzny jest wystarczający i aktualny. Informacje zawarte w literaturze zostały właściwie w pracy wykorzystane.

6. Wnioski końcowe

Opiniowana praca doktorska stanowi udane rozwiązanie postawionego zadania technicznego wspartego metodami naukowymi. Autor wykazał się przy tym dobrym przygotowaniem i opanowaniem wiedzy teoretycznej i praktycznej z zakresu badania i analizy wzmocniania elementem żelbetowych sprężonymi taśmami kompozytowymi z włóknami węglowymi. Ponadto potwierdził swoje predyspozycje do prowadzenia badań doświadczalnych i naukowych.

Zapowiedziane cele pracy oraz zadania wynikające z tezy zostały zrealizowane. Wnioski są sformułowane prawidłowo. Wskazane zostały także obszary dalszych badań naukowych. Część

wniosków jest oryginalna, a ich zasadność i poprawność wykazano w badaniach doświadczalnych przeprowadzonych w laboratorium i na obiekcie rzeczywistym.

Metodyka rozwiązywania problemów oraz wnioski mają z jednej strony walory naukowe i poznawcze, a z drugiej strony mogą być pośrednio wykorzystane w praktyce inżynierskiej. Stanowi to zaletę opiniowanej pracy. Przy realizacji pracy Autor wykazał się umiejętnością organizowania i prowadzenia badań naukowych, a także logicznym wnioskowaniem. Są to cechy znamionujące predyspozycje do samodzielnego prowadzenia dalszej działalności naukowej na odpowiednim poziomie.

Biorąc pod uwagę podane wyżej informacje uważam, że przedłożona przez **mgr inż. Bartosza Piątka** praca pod tytułem: **Nowa technologia wzmocnienia konstrukcji betonowych naprężanymi taśmami CFRP** stanowi twórczy wkład do nauki w zakresie inżynierii lądowej w dyscyplinie *budownictwo* oraz spełnia wymogi stawiane pracom doktorskim, określone w Ustawie z dnia 14 marca 2003 roku (Dziennik Ustaw RP Nr 65), z późniejszymi zmianami, o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki. Stawiam zatem wniosek o dopuszczenie rozprawy do publicznej dyskusji.

